Raadsinformatiebrief

Datum	20 februari 2024	Zaaknummer	2508845
		Portefeuille	Werk, jeugd, kunst en cultuur en energie M.H.B. Roozendaal
Onderwerp	Stand van zaken ondersteuning toeslagenaffaire januari 2024		

Behandeling in commissie
Niet van toepassing

Kennisnemen van:
De laatste stand van zaken over de brede ondersteuning aan gedupeerden van de toeslagenaffaire

Aanleiding
Sinds 2020 biedt gemeente Meierijstad brede ondersteuning op de vijf leefgebieden (huisvesting, schulden, inkomen, zorg en gezin) aan alle mogelijke gedupeerden van de toeslagenaffaire die zich aanmelden. Per november 2022 is ook de Wet hersteloperatie toeslagen definitief in werking getreden. In deze wet zijn de wettelijke bepalingen van de hersteloperatie toeslagen opgenomen. Bovendien zijn in deze wet regelingen opgenomen voor gedupeerden die niet onder de reguliere aanpak vielen. Gemeente Meierijstad biedt daarom voortaan ook brede ondersteuning aan ouders die naar het buitenland verhuisd zijn en willen remigreren naar Meierijstad (ouders in het buitenland), kinderen van gedupeerde ouders (kindregeling) en ex-partners van gedupeerde ouders (ex-partnerregeling). Ook wordt binnenkort ondersteuning geboden aan nabestaanden van gedupeerde aanvragers (nabestaandenregeling). In deze raadsinformatiebrief informeren wij u over de aantallen in Meierijstad en de recente ontwikkelingen in de ondersteuning aan deze groepen.

Kernboodschap
De laatste informatie die u ontving dateert van begin 2023, waarin we u informeerden over aantallen, ervaringen van gedupeerde ouders en ontwikkelingen in de uitvoering. We willen u nu op de hoogte brengen van de huidige stand van zaken rondom de hersteloperatie. Inmiddels bestaat deze uit 5 groepen gedupeerden:

- *(Mogelijk) gedupeerde ouders*

Vanaf 2020 bieden wij brede ondersteuning aan (mogelijk) gedupeerde ouders. Momenteel zijn er 137 ouders in Meierijstad. Niet alle ouders wensen ondersteuning. De Belastingdienst deelt alleen de gegevens van de ouders die daadwerkelijk ondersteuning van ons wensen. We hebben contact gehad met degenen die dat wel wilden. In 2021 zijn 18 gesprekken gevoerd en 7 plannen van aanpak opgesteld, die inmiddels zijn afgerond. In 2022 en 2023 zijn ouders zonder lopend traject opnieuw benaderd, resulterend in 16 nieuwe lopende trajecten. We merken dat de complexiteit van de ondersteuningsbehoeften toeneemt, met name op het gebied van werk, financiële ondersteuning, financiële vaardigheden en (psycho)sociale hulp.

- *Ouders in het buitenland*

Erkend gedupeerde ouders die in het buitenland wonen, ontvangen sinds 2022 ondersteuning in het desbetreffende land of wanneer zij willen remigreren naar Nederland. Op dit moment zijn er 2 meldingen van ouders die willen remigreren naar Meierijstad, waarvoor momenteel gesprekken worden gevoerd om de hulpvragen te inventariseren.

- *Kinderen erkend gedupeerde ouders*

Kinderen van 18 jaar en ouder van erkend gedupeerde ouders kunnen sinds 2023 brede ondersteuning aanvragen. In Meierijstad betreft dit 80 kinderen, waarvan 4 zich hebben gemeld. Deze ondersteuningstrajecten lopen nog en laten ook een toename zien in complexiteit, met name op het gebied van opleiding/startkwalificatie, financiële ondersteuning en gezondheidsvragen.

Een groot verschil met de (mogelijk) gedupeerde ouders is dat wij van deze groep kinderen geen gegevens aangeleverd krijgen vanuit de Belastingdienst. Het is daarom voor ons niet mogelijk om deze groep proactief te benaderen. We merken dan ook dat er weinig meldingen zijn. Het is lastig om vast te stellen waarom gedupeerde kinderen zich niet melden. Dit kan te wijten zijn aan een gebrek aan vertrouwen, dat de behoefte er niet is of simpelweg onbekendheid met het hulpaanbod. We blijven er op in zetten om deze groep maximaal te bereiken.

- *Ex-partners erkend gedupeerde ouders*

Ex-partners van erkend gedupeerde ouders kunnen sinds kort ook brede ondersteuning aanvragen. Ook bij deze groep deelt de Belastingdienst gegevens van ex-partners die ondersteuning wensen. Door vertragingen bij de Belastingdienst is momenteel nog onbekend om welke aantallen dit gaat en hoeveel ex-partners ondersteuning wensen.

- *Nabestaanden van mogelijk en erkend gedupeerde ouders en erkend gedupeerde kinderen*

Binnenkort kunnen nabestaanden van mogelijk en erkend gedupeerde ouders en erkend gedupeerde kinderen ook brede ondersteuning aanvragen. De nabestaandenregeling is onderdeel van de Wet hersteloperatie toeslagen maar nog niet in werking getreden.

Algemene trends

Ons doel is het bieden van een nieuwe start en emotioneel herstel voor alle gedupeerden. De groepen gedupeerden blijven groeien, wat een toenemend beroep doet op onze gemeente. Ook ervaren we vertragingen in het financiële herstelproces bij het Uitvoeringsorgaan Herstel Toeslagen (UHT). Daarnaast zien we terugkerende aanvullende ondersteuningsbehoeften en psychosociale klachten die niet snel opgelost kunnen worden, waardoor de hulp in sommige gevallen lang doorloopt. Desondanks blijven we tot nu toe goed in staat passende ondersteuning te bieden.

Communicatie

Bij aanvang van de ondersteuning is met alle (mogelijk) gedupeerde ouders die hulp wensten, contact geweest. Het afgelopen halfjaar zijn deze ouders opnieuw benaderd. We hebben extra aandacht besteed aan communicatie naar de verschillende doelgroepen, met infographics en aanpassingen op onze website. We onderzoeken ook mogelijkheden om het hulpaanbod meer onder de aandacht te brengen bij gedupeerde kinderen.

Participatie

Sinds mei 2023 voeren wij deze dienstverlening ook uit voor gemeenten Boekel en Bernheze. Er is nauw contact met hen. De Adviesraad Sociaal Domein wordt geïnformeerd over de ontwikkelingen.

Duurzaamheid
Niet van toepassing

Financiën
De kosten (coördinatie en inrichting, eerste contact gedupeerden, opstellen plan van aanpak, inzetten trajectzorg, bieden nazorg) die de gemeente maakt in verband met de hersteloperatie toeslagenaffaire kunnen gedeclareerd worden bij het Rijk en komen voor vergoeding in aanmerking. Voor de trajectzorg worden de werkelijke kosten gedeclareerd, voor alle andere onderdelen ontvangen wij normbedragen op basis van het aantal ondersteunde gedupeerden in dat jaar. De financiële verantwoording vindt jaarlijks plaats middels de Sisa-systematiek. Over 2021, 2022, 2023 en 2024 ziet dit er als volgt uit:

	2021	**2022**	**2023**	**2024**
Coördinatie en inrichting	€120.000	€0	€0	€120.000 (jaarlijks vanaf 2024)
Eerste contact	€40.280	€2.660	€380	
Opstellen plan van aanpak	€24.276	€6.936	€45.084	
Inzet trajectzorg	€8.622	€28.703	€141.987	
Nazorg	€0	€15.708	€26.925	
Totaal	€73.178 + eenmalig €120.000 coördinatiekosten	€54.007	€214.376	Eind 2024 bekend

Zowel de trajectzorgkosten als de vergoeding die wij krijgen per gedupeerde lopen op in 2023. Dit komt omdat we meer gedupeerden zijn gaan ondersteunen in 2023 en omdat de complexiteit van de problematiek toeneemt. Om deze reden gaan we vanaf 2024 ook jaarlijks extra coördinatie- en inrichtingsmiddelen krijgen van het Rijk omdat gemeentes door de langere duur van de hersteloperatie en toename in groepen gedupeerden niet meer uitkomen met de budgetten. Dit gaat op basis van het aantal gedupeerden.

Planning
Op dit moment is de einddatum van de hersteloperatie onbekend. Er zijn aanzienlijke vertragingen in het beoordelingsproces bij het UHT. Hoewel het aantal (mogelijk) gedupeerde ouders nu stabiel blijft, zal het nog enige tijd duren voordat alle aanvragen zijn beoordeeld en gedupeerden over kunnen gaan tot financieel herstel.

Bijlage(n)
-

Ter inzage documenten
-

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van de gemeente Meierijstad

De secretaris,	De burgemeester,
drs. M.G.C. Wilms-Wils RA	ir. C.H.C. van Rooij